

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

PRAKTISK VECKOTIDNING
FÖR
KVINNAN OCH HEMMET.

Stockholm, Gernands Boktr.-Åkteb.

N:r 40 (198)

Fredagen den 2 oktober 1891.

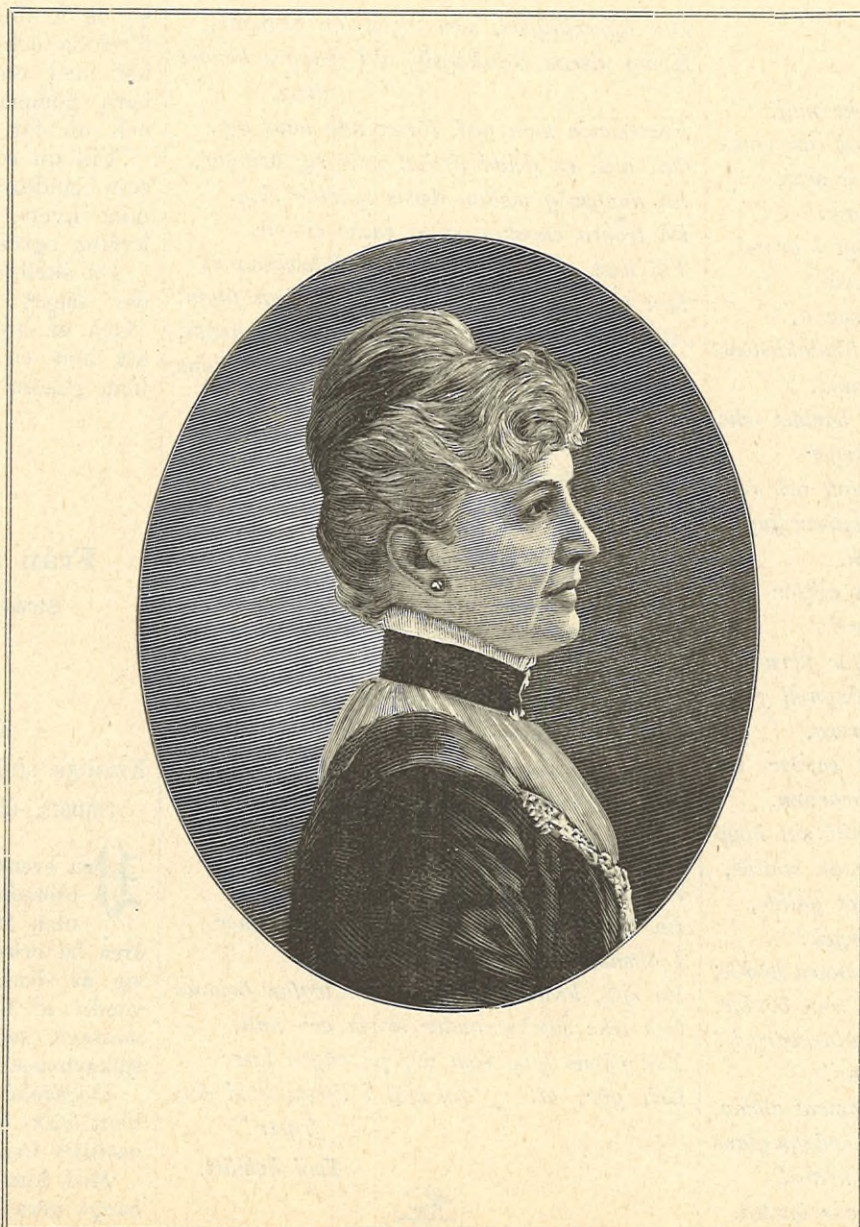
4:de årg.

<p>Prenumerationspris pr år: Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr. 8:— Idun m. Modet. utan kol. pl. > 6: 50 Idun ensam..... > 4:—</p>	<p>Byrå: Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr. (Aftonbladets nya hus.) Prenumer. sker i landsorten å postanstalt, i Stockholm hos redaktion.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 12—1. Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre. (vid kompletteringar).</p>	<p>Annonspris: 35 öre pr nonpareillerad. För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjad tiotal stafv. Utländska annonser 70 öre pr nonp.-rad.</p>
--	---	---	--	--

Mrs Potter-Palmer.

Knappast hade vi något litet hunnit henta oss från den spänning, med hvilken för snart tre år sedan hela den civiliserade världen mottog jätteutställningen i Paris, förrän de mest storartade förarbeten till en om möjligt ännu väldigare världsexposition på nytt begynna upptaga vårt intresse. Denna gång är det den stora republiken bortom Atlanten, som blifvit ett andra fädernesland för så många af våra landsmän och landsmaninnor, hvilken inbjuder till en fredlig täflan på den utställning, som förberedes i Chicago år 1893.

Ett alldeles särskildt intresse kommer Chicagoutställningen att erbjuda därigenom, att vid densamma för första gången anordnas en fullständig, afskild afdelning för alstren af kvinligt arbete och kvinlig kultur. Äfven vårt land har i somras besökts af ett par af de framstående manliga ombud, som Förenta staterna sändt ut öfver hela världen att verka för tillslutning till utställningen; till president för den kvinliga afdelningen har utsetts den dam, hvars bild pry-

der dagens nummer af Idun, en af de mest framskjutna och verksamma nitälskarinnorna inom amerikanska kvinnorörelsen.

Helt snart torde turen komma till oss att äfven få mottaga mrs Potter-Palmer. Hon har under sommaren besökt Frankrike och England; efter ett kort besök i hemlandet återvänder hon med det första till Europa för att fortsätta sitt värf att intressera alla dess kvinnor för den stora planen. I samtliga europeiska länder är det hennes afsikt att upprätta kvinnokomitéeer, som sedan hand i hand hvar i sin stad samverka till att nu för första gången åstadkomma en komplett och värdig utställning af kvinligt arbete. En byggnad, beräknad att kosta 40,000 pund sterling eller öfver 720,000 kronor, skall uppföras för att rymma profver på de bästa alster, som förfärdigats af kvinnohänder.

Den amerikanska regeringens hållning gentemot denna sak vittnar om ett ytterligare framsteg af frågan om kvinnans erkännande i det civiliseradesamhället, och

Intet är stort, som icke är godt, och intet är sannt, som icke består.

M. CLAUDIUS.

alla framåtskridandets vänner borde med glädje helsa ett tillfälle att skänka den goda saken sitt stöd.

Staden Chicago är helt visst i denna stund den lifligast sysselsatta och bullersammaste stad på jordens rund. Den är en af de ståtligaste och vackraste af världens befolkningscentra. Såsom lämplig mark för mottagandet af civilisationens sådd är Chicago kanske mera lofvande än någon annan stor amerikansk stad. Utställningens finanser äro så godt som oinskränkta. Alla förberedelser äro vidtagna i den mest storartade skala. Arbetet på expositionsbyggnaderna har redan tagit sin början, och komma dessa att vida öfverträffa alla från föregående internationella utställningar.

I hvad mån vårt lilla fosterland kan komma att göra sig gällande bland de jättekrafter, som här en gång skola mäta sig, beror ej minst på hvad den svenska kvinnan efter sin förmåga vill verka. Goda tecken hafva redan visat sig. Som en liten påskyndelse för det intresse, som utan tvifvel redan i vida kretsar är väckt, hafva vi i dag velat bringa mrs Potter-Palmers bild.

Två par.

Jag såg de två i deras kärleks maj.
Vid glada sångers ljud, med vimplarne
på svaj,

De styrde lustigt jullens lätta bana,
Famn emot famn och kinden högt i brand,
Mot vackra trohetslöftens underland,
Dit unga ögon ståds i längtan spana,
Där skönt det blåna ses vid himlakustens
rand.

Men ack, för slik seglats till barlast icke
duger

En flyktig stämning, svärmisk blott och vek.
Det händer, blodets röst i unga pulsar ljuger,
Och löfte, gifvet under kärlekslek,

När tiden kom med kraf, blott alltför ofta
svek.

Det gick för dessa toänne som för flera;
Det kom en dag, som dem i trångmål fann
Den digra ömhetsskuld att honorera,

På hvilken de en gång ställt växlar till
hvarann.

Hvar var väl nu den vän, hvartill sitt hopp
man ställde,

Som något var i stund, då något gällde,
Som icke svek i smärta och betryck?

Hvar var den hand, som trofast vännen stödde,
Som lade balsam på hvar sår, som blödde,
Och åt förtorkad läpp gaf kärleks läskedryck?
Hur litet vackra löften ofta mena!

Man varit för hvarann en lekkamrat allena,
Hvars känsla räckt en vacker vårdags glans
Att spela krocket och att kasta krans!

Nu var det slut, förtrollningen var bruten.

Den vackra årets tid den är förfluten,

Och ingen fågel mer sin visa slår.

Framför dem vintern blott, i köld och mör-
ker sluten,

En hjärtats vinter utan hopp om vår.

* * *

Jag såg ett annat par. Ej ljuftig troldoms-
sång

Förent de två. Den heta kärleksbranden

Hos dem ej rubbat blodets lugna gång.

Helt nyktert, om du vill, hvarann de räckte
handen

Att dela trofast allt hvad lifvet ger

Af sorg och fröjd, två vänner blott, ej mer.

Hur sällsamt! Lifvet, som så ofta bryter

De vackra löften, dem vi litat på,

Som mången kärleksvår i tidig vinter byter,

En lycka, aldrig drömd, består det dessa två.

Af plikten ledda, vid hvarandras sida

De trädde an sin vandring. Stunder blida

Och stunder mulna kommo. Vänfast bröst

Hvar fröjd ett genljud gaf och fann för smär-
tan tröst.

Den offervillighet, som ingen lön betingar,
Kring deras vänskaplif allt trängre bandet
drog.

Förtroende man gaf, förtroende man tog,

Och allt, en delad lifslott med sig bringar,

En kungsoäg mellan deras hjärtan slog.

På trogen vänskap stilla växte vingar,

Till dess en dag, med ljufoa kärleksnamn

Den ena makan sjönk uti den andras famn.

All fröjd, som af två trogna hjärtan kannes,

Blef dem beskärd. All kärlekslyckans glans

Från hennes ögon strålade mot hans

Och strålade igen från hans till hennes.

Det blef en ljuftig saga, dessa tvännes.

* * *

Så såg jag fyra mänskoöden. Alla
Ej likna dessa. Lifvets dunkla gång
Ej för mitt öga lät sitt hölje falla,
Och inga lagar tolkas i min sång.
Ett sällsamt ting är hvad vi lifvet kalla,
Profetens domar ofta till förfång.
I mänskohjärtan dunkla makter råda,
Och mot fördolda mål en villsam väg vi tråda.

Men lycklig den, som funnit eller finner
För hjärtats kraf en oförfalskad skatt,
En ömhetsbrunn, hvars åder ej förrinner
I ökensanden, tynande och matt,
En själ, hvars låga varm och trofast brinner
Och icke släckes under storm och natt,
Två ögons ljus, som dig på vägen lyser
Och gör, att ej din själ i lifvets köld för-
fryser!

Emil Schiött.

Ogräs och hvete.

Hennes mindre goda sidor söker jag låta träda i bakgrunden genom att utveckla hennes bättre egenskaper,» skriver en moder, en af nyare tidens finast bildade kvinnor, om sin unga dotter. Det ligger ett litet frö till ett uppfostringssystem i de orden.

Uppfostran är vanligen riktad direkt på felen. Endast få hafva klar insikt nog för att träffa dessa, utan att tala om dem, undanröjda dem utan att bränna dem fast i minnet, hafva, framför allt, den själfbeherskning, som sätter dem i stånd att bida rätta stunden, det tålmod och den gudomliga ro, som låter ogräset växa intill skördetiden. De fleste gå rakt på felen och utveckla dem. De plåstra med en blemma och göra den giftig. De borde icke låtsa om dem, och den skulle försvinna.

Må ingen få känna skarpa ögon ständigt riktade på sig. Det kommer mången att stappas och — falla. Oskyldiga brister blifva till verkliga fel, och felen blifva spöken, som under skräck och ängslan bränna sig in i minnet för alltid, som förfölja och förtrolla och beherska, och som fylla själen med onda bilder. Och hjärtats ljusa barn gömma sig undan och krypa i vrå, och du får aldrig se deras hvithet skina!

Vill du rensa en åker för ogräs, så gör som landtmannen: gif jorden kraft och odla hvete, att det må gå upp och förkväva ogräset.

Då skall det kanske gå så, som den moder säger, om hvilken jag ofvan talat. »Och så hoppas jag — fortsätter hon — att hon en gång skall glömma, hurudan hon genom sina fel hade kunnat blifva.»

H—s L.

Från kvinnans arbetsfält.

Studier från Stockholms horisont

af G. Gullberg.

VII.

Kvinnan i sjukvården.

Kvinliga sjukgymnaster (och gymnastiklära-
rinnor), fältskärer och tandläkare m. fl.

Den svenska gymnastiken vinner allt mera utbredning ej blott uti vårt eget land utan öfver hela världen. På de senare åren ha också kvinnorna mera allmänt egnat sig åt densamma, ofta i förening med utöfvandet af fältskärsyrket och meddelandet af massage, som ju kan sägas vara en gren af sjukgymnastiken.

Högskolan i Sverige för utbildandet af ej blott frisk-, utan äfven sjukgymnaster är Gymnastiska Centralinstitutet i Stockholm.

Med kurserna för sjukgymnastik sammanhänga nära kurserna för utbildandet af gym-

nastiklärarinnor, hvarför dessa båda kurser här kunna i sammanhang behandlas.

Vid Gymnastiska Centralinstitutet antagas kvinnliga elever, som uppfylla de stadgade inträdesvilkoren. Dessa äro: att ej hafva fyllt 30 år; att styrka sig ega de kunskaper, som fordras för inträde vid högre lärarinneseminarium; att kunna förete intyg om en frisk och stark kropps-konstitution och att hafva anlag för gymnastik.

Undervisningsåret delas i två terminer, och kursen beräknas kunna genomgå på två år. Undervisningen för kvinnliga elever, hvilkas praktiska öfningar äro mindre ömfattande än de manliga, anordnas så, att både gymnastiklärarinne- och sjukgymnastikkursen må kunna som ofvan nämnts genomgå på tvänne år.

Ämnena för båda grenarne äro: 1) *teoretiska*: anatomi, pedagogisk gymnastik (med undantag för fäktlära) och fysiologi. 2) *praktiska*: öfningar i pedagogisk gymnastik, i militärgymnastik och i konsten att leda gymnastiska öfningar.

För *sjukgymnasterna* särskildt: pedagogisk gymnastik för kvinnliga elever, sjukdomslära m. m.

Betyg öfver genomgången fullständig lärokurs medför kompetens till gymnastiklärarinnebefattning vid offentliga kvinnliga läroanstalter.

Den, som vill egna sig åt sjukgymnastisk verksamhet, skall för att erhålla vederbörlig legitimation ha i betyg vid Gymnastiska Centralinstitutet erhållit minst »godkänd». Ansökan om dylik legitimation skall med bifogande af betyg ingifvas till K. Medicinalstyrelsen.

Jag nämnde här ofvan, att för att vinna inträde som elev vid Centralinstitutet fordrades bl. a. att ega motsvarande kunskaper, som för inträde i högre lärarinneseminarium fordras.

Dessa fordringar äro ej så obetydliga. De omfatta god kunskap i katekes och biblisk historia samt någon bibelkunskap; i *modersmålet*: säker och flytande innanläsning, god grammatikalisk underbyggnad och förmåga att skriva en uppsats öfver ett lättare ämne; i *främmande språk*: säker och flytande innanläsning i franska, engelska och tyska, grammatikalisk underbyggnad, förmåga att utan förberedelse öfversätta en lättare författare; i *historia och geografi*: det viktigaste af allmänna historien, svenska historien fullständigare, allmän matematik, fysisk och politisk geografi, Sveriges geografi utförligare; i *räkning*: de fyra räkneseätten i hela tal, sorter, decimalbråk och allmänna bråk samt enkel regula de tri, och någon kannedom om geometrisk åskådninglära; i *naturkunnighet*: naturalhistoriens och naturlärens allmänna grunder.

Dessutom god handstil m. m.

Som man finner skall man kunna ganska mycket för att bli antagen som gymnastelev.

De kvinnliga gymnastiklärarnes antal torde icke vara mycket stort. Äfven vid flickskolorna, åtminstone de större, har man oftast manliga lärare i denna branch.

De flesta kvinnor, som genomgå Centralinstitutet, egna sig väl åt sjukgymnastiken, dels som biträden å de sjukgymnastiska privatinstitutet, dels som själfständigt utöfvande sjukgymnaster, fältskärer och massörer.

* * *

För att blifva legitimerad *fältskär* fordras att ha aflagt s. k. fältskärsexamen, hvilken

först får afläggas sedan myndig ålder uppnått. Förstudium till denna examen beräknas taga en tid af 1½ à 2 år och består i genomgåendet af kurser i anatomi och kirurgi (½ år), tjänstgöring å lasarett (½ år) samt någon tids tjänstgöring som »ämnesven» hos fältskärsmästare.

Examen aflägges inför stadsläkaren å den plats, man själf väljer. Stadsläkaren tillkallar för ändamålet en nämnd, bestående af en fältskär, en läkare och en magistratsperson.

* * *

Kvinnan eger äfven — sedan 1861 — rättighet att utöfva yrke som *tandläkare*.

För att blifva tandläkare fordras att hafva aflagt studentexamen samt såsom *elev* hos någon erkänd tandläkare ha genomgått en *två-årig praktisk kurs*. Efter denna elevtid skall en särskild examen afläggas för rätten att bli s. k. »medhjälpare». Efter ungefär ett års praktik som medhjälpare kan i regeln tandläkarexamen afläggas. Detta sker inför medicinalstyrelsen och omfattar såväl yrkets teori som praktik. Det praktiska examensprovet består uti att ha förfärdigat tvänne godkända tandarbeten. Den första kvinnliga examinerade tandläkaren i Sverige är fröken C. Elbe, som aflade sin examen för ungefär tre år sedan. Hennes porätt meddelades då i Idun.

* * *

Slutligen ha vi på sjukvårdens område det fält, hvarest kvinnorna naturligt nog fått den vidsträcktaste användningen, nämligen såsom *sjuksköterskor*.

För att blifva en god sjuksköterska fordras numera ej blott att vara en tålmodig och god kvinna. Därtill fordras en särskild underbyggnad.

Utbildning som sjuksköterska kan här i Stockholm vinnas vid Hemmet för sjuksköterskor, i föreningen »Röda korset» samt vid »Diakonissanstalten» m. fl. inrättningar.

För att blifva antagen som elev vid *Hemmet för sjuksköterskor* fordras god helsa, allvarlig håg för sjuksköterskekallet, god skolunderbyggnad samt att vara mellan 21—35 år. För utrönande af sökandes lämplighet förbehålles en pröfvotid af en månad. Den, som blifvit antagen till elev, förbinder sig att i tre år stanna i hemmets tjänst, däraf 1½ år som elev och 1½ som sköterska. Vid inträdet erlägges en afgift af 150 kr., hvar emot erhålles »allting fritt» af hemmet. Sedan elev blifvit sköterska, erhåller hon en lön af 250 kr. om året.

Göm kvar!

*Af sol från gyllene sommartid,
af doft från grönskande hagar,
af vågors hviskning i kvällens frid
göm kvar för kommande dagar!
Låt från ditt väsen se'n stråta ut
en glimt af sommar, när den är slut,
när hjärtan stelna och frysa!*

S— U—n.

Brännsår.

Af *Elisabeth Kuylenstierna*.

»Låt mig se på dig riktigt! Är det verkligen lilla »Wi»? Du är inte ett grand lik min gamla lekkamrat. Nu är du stor, kära kusin Hillevi.»

Erik släppte leende den unga flickans händer och gjorde i stället en djup bugning, så att det tjocka, mörka håret föll ned öfver pannan ända ned på de buskiga ögonbrynen.

»Erik —» Det var allt, hvad Hellevi kom sig för att säga, ty hennes hjärta slog häftigt af ungdomens friska, varma känslor och af länge återhållen längtan.

För hennes öron ljöd det melodiskt: »Du är Erik, vackra drömmars kung.» Hennes klara, blå ögon strålade trofast emot honom, och rodnaden kom och gick på de ännu barnligt runda kinderna.

Ändtligen lösgjorde hon sig från förtrollningen, knäppte hastigt upp kappan och tog af både den och hatten. En hastig jämkning på kragen, ett lätt ordnande af luggen, och så gick hon för att vara värdinna.

»Välkommen Erik; förlåt, att jag ej genast sade det, men du visste det ändå, säg? Mamma är inte hemma, ingen mer än jag, vill du hålla till godo med det så länge.»

»Kom, vi sätta oss i förmaket, du minns väl skymningssoffan, där vi byggde luftslott och berättade sagor!»

»Ja, jag tror väl.»

Det låg intet af Hillevis hänfödda minnesgodhet i detta svar. Hans blick smög i stället med dröjande välbehag öfver det tjugande unga ansiktet och den smärta, böjliga gestalten.

Hon satte sig i det ena soffhörnet, han helt nära henne, och nu först vågade Hillevi rätt betrakta honom. Hon gjorde det så uppmärksamt, att han slutligen frågade: »Hvad ser du på mig?»

»På dig.» Svaret kom forskande, famlande, som om hon i mörkret sökt leta sig fram till ett mål, men tagit miste om vägen.

»Nå, har jag inte också förändrat mig? Fem år göra mycket. Det ser jag på dig. Du är inte längre en sådan där svärmisk toka, det är jag säker på. Men du är visst inte nöjd med din granskning, hvad har du emot mig?»

»Ingenting,» svarade Hillevi undvikande. Hon kände en viss främmande känsla bemäktiga sig. Det där hårda, kalla draget kring munnen och de stränga ögonen kände hon ej igen, och dessutom — detta var ej alls som hon tänkt sig det. Visst var han vänlig, men det föreföll ju, som om de behöfde leta efter samtalsämne; de som hade tillbragt så många glada stunder tillsammans, som lekt så roliga lekar och gjort upp så många framtidsplaner.

»Hur mår gumman tant? När jag tänker på henne, kommer jag ihåg, hur man brukade passa på och kila in i skafferiet efter förbudna läckerheter, medan gumman lurade middag. Åh, Herre Gud, hvad det smakade godt, som alltid förbudna frukt förresten.»

»Jo tack, mamma mår bra.»

»Och Stafva då? Ja, hon borde då rätteligen vara både död och begravnen, ty hon är väl sina sjuttio minst?»

»Ja, sjuttio två.»

»När man tänker tillbaka på den där tiden, är det precis som det slog en doft af instängdt, af burluft emot en. Man har lärt

sig andas ut sedan dess och kommit ifrån kammarvärmen.

Stackars ni små flickor, som stå och andas och andas på den frusna rutan för att få titta ut i lifvet. Frost smälter inte, förr än de där gamla förmultnade fördomarne om barnslig undergifvenhet och lydnad förvittra.»

Hillevi satt stum. Hennes blyga, kvinnliga väsen berördes pinsamt af denna stormande vårfloed. Hon hade tänkt sig något helt annat. Något, som legat gömdt ända sedan de allra första ungdomsåren i hennes själ, och som hon oförfälskad bevarat.

Hon hade gömt på sina minnen som på heliga relikier och tänkt, att de skulle genomgå dem tillsammans. Nu vågar hon ej framdraga ett enda. Han hade växt ifrån minnena.

För att ändå säga något frågade hon: »Har du det bra nu?»

»Bra, ja, det beror på, hur man tar det. Jag har nog för att hvarken behöfva svälta eller frysa. Jag kan tillfredsställa en och annan nyck, men inte är det, hvad jag begär af lifvet. Du talade om våra luftslott från den tiden, då du var drottning »Wi» och jag kung Erik. Löjligt ändå, när man tänker tillbaka på de där barnsligheterna. Vi skulle bli ett par och ständigt lefva i lycka och frid, och så skulle vi bli fattiga, men det skulle inte störa vår lycka. Tänk ändå, du, så dumma vi voro.»

»Hvarför det?» Frågan kom hastigt, skyggt.

»Därför att det är ju en ren omöjlighet, bara tanken på att sammanbinda två människor för ett helt lif är ju vidrig, frihetsmördande.»

»Du har blifvit en riktig frihetshjälte.» Hon log, ett leende så blekt och matt som oktobersolsken.

»Ja, frihet och sanning, det sätter jag högst; kärlek och vänskap och sådant där sludder och sladder är bara humbug.»

Det kom en känsla af innerligt deltagande öfver Hillevi.

»Du har visst lidit mycket,» sade hon vekt, »du är så bitter.»

»Misstag, kära lilla kusin, jag har blott blifvit förnuftig och lärt mig, att lifvet är föga afundsvärdt att ega, men drägligt nog om man inte styltar upp det på romantiska fraser. Tror du inte jag har rätt?»

»Jo, kanske.»

»Suckar du öfver det?» Erik skrattade. »Nej vet du, tragiskt ska' man inte ta det. Men hur mycket är klockan? Tror du tant snart kommer hem?»

»Jag vet inte; är det några affärer du har att uträtta, så kom igen till middagen.»

»Ja tack, får jag det. Farväl då på en stund.»

Han reste sig upp, lång och ståtlig, och gick, sedan han hjärtligt tryckt hennes hand, mot dörren.

När Hillevi blef ensam, satt hon länge, nästan som förstenad. Det hade kommit så hastigt, så oväntadt allt detta, och det gjorde så fruktansvärdt ondt i hennes älskande, trofasta hjärta. Det var, som hade han krossat det med en sten.

Hon reste sig långsamt och gick fram till salongsbordet, tog albumet och slog upp Eriks porträtt, sådan han var som yngling.

Det kom ett passioneradt uttryck i hennes ögon. Hon slet häftigt ur porträttet och satt länge ofrånvändt, blickande på det. Barnsligt ljufva, oskuldsfulla episoder drogo förbi i hennes hjärna som försvinnande skuggestalter.

Hon sökte ej längre kvarhålla dem. Farväl, farväl.

Hvad hon gömt på och längtat efter att få återkalla, egde ej mera något värde. Det var så tomt och kyligt inom henne. Med en förtviflad rörelse vek hon tillsammans bilden och ref den midt itu, så i ännu mindre bitar, systematiskt, utan att veta utaf det, och kastade bitarne i kakelugnen.

I samma ögonblick kom modern in. »Hvad gör du, barn? Här är ju nyss skjutet, det blir os utaf det där.»

»Tror mamma.» Hillevi såg upp med en underligt frånvarande blick.

»Ja visst. Har det varit någon här, medan jag var ute?»

»Ja, Erik.»

»Erik, ah är han i Stockholm? — Nå, du barn, är han mycket förändrad?»

»Ja.»

»Är det inte till sin fördel?»

»Jo, han ser bättre ut.»

»Det var fasligt, hvad du låter likgiltig, Hillevi lilla, är du så glömsk mot barndomsvännen?»

Hillevi satt med hufvudet stödt i handen.

Hon svarade sakta: »Ja, jag tror, jag har glömt alltsammans nu.»

Hon böjde sig ned för att taga upp en bit af porträttet, som fallit på golvet, och kastade den häftigt, liksom rädd att modern skulle se hvad det var, in i glöden. Hennes hand, som darrade af sinnesrörelse, kom likväl vid den ovarsamma rörelsen för nära de brännheta luckorna. Hon drog hastigt undan den och började nervöst gråta.

»Hvad är det, Hillevi?» frågade modern ängsligt.

»Jag brände mig!»

Det var ett bortklemadt, misshandladt barns hejdlösa smärta i Hillevis bittra snyftningar. Öfver hennes väg hade plötsligt bredt sig en mörk skugga af svikna förhoppningar, gäckade illusioner, och det var därför hon grät. Det lilla brännsåret fick dölja det stora, som sved inom henne, och hvilket kanske ej skulle läkas, förrän åren lagt sin förslappande tyngd öfver det unga sinnet.

Ett skönhetsmedel.

Hemma, verkligen hemma igen, jublade jag förtjust, då jag efter min sommarutflykt åter befann mig hemma i min stilla, bekvämt inredda lilla bostad. Nu kunde lifvet åter börja sin gamla vanliga gång med sina behag och små bekymmer.

Ah, hvilka ansträngningar och obekvämligheter hade jag ej fått underkasta mig under min »rekreationsresa»! Att klättra i bergen i 35 graders värme, att dricka mjölk ur osnygga kärl, framräckta af ännu osnyggare händer, ty många vidtberytade säterjantor, som förstå att jodla så melodiskt och koka så aptitligt, äro som mycket annat blott en skön illusion. Och har man ändtligen med yttersta energi och kraftansträngning arbetat sig upp till toppen af en gigantisk bergkoloss och hoppas, såsom handboken lofvar, att finna en öfverraskande romantisk, förtjusande utsikt, hvilken håller en skadeslös för all möda... så hvad ser man väl: dimma, endast dimma. I sanning öfverraskande romantiskt. Och sedan det tidiga uppstigandet, den sönderbråkade kroppen!

Men nu var jag återigen hemma. Allt omak var öfverståndt, och snart skulle minnet blott framkalla de angenämaste bilder, de mest förtjusande episoder.

Men i morgon skulle jag då alldeles säkert sofa — sofa tills — ja, tills jag vaknade, och ingen soluppgång eller klockringning skulle hindra mig att hängifva mig åt den så länge försakade njutningen att ligga länge på morgonen.

Det närbelägna, högljudda tornuret väckte mig likväl morgonen därpå ur en djup, välgörande sömn. Jag räknade ett, två, tre, fyra, fem. Fem var under min nyss förlutna martyrtid den timme, jag enligt mina eljes så älskvärda reskamraters grymma beslut hvarje morgon återkallats till medvetande om min tillvaro. Hvad nu? Skulle jag redan upp? — Bevara mig väl! Dagen hade redan börjat sitt regemente, och att somna om var ej att tänka på — men ändå kunde jag ej riktigt besluta mig. Med armarne öfver hufvudet blickade jag drömmande på solskenet, som, trots vildvinet som tätt omslingrade mitt fönster, i tusen guldnistor och strimmor visste att stjåla sig in i rummet. Därute sjöngo och kvittrade fåglarne; från gatan hördes hästgägg och rastlös människoid, i mitt fönster surrade flugorna; korteligen, en frisk verksamhet och lif öfver allt. Till en början retade mig denna högljudda munterhet därute, men så småningom blef jag fundersam. Till och med djuren kände ett behov att stiga upp tidigt, måste inte denna deras instinkt lära dem att skilja mellan helsosamt och skadligt. Hur mycken ej anad kraft och lifslust måste ej ligga i morgonluften, då så många af Guds skapade varelser frivilligt sökte njuta af den!

Plötsligt rann mig i minnet hvad en gammal dam sagt, som aldrig under hela sitt lif varit sjuk och äfven bibehållit sig förunderligt väl. »Hemligheten att alltid vara frisk och ända in i ålderdommen behålla en ungdomlig, frisk hy äro torra fötter, tidigt uppstigande och friskt, mjukt tvättvatten.»

För öfrigt kom jag att tänka på, huru mina bekanta vid min återkomst förvånat sig öfver att min hy undergått en så fördelaktig förändring, och ändå hade jag försummat att gifva den den vanliga sorgfälliga vården. Ingen orientalisk liljemjolk eller dylikt hade följt mig i min själfvalda landsflykt. Klart källvatten och oskyldig mandeltvål utgjorde alla mina rekvisita beträffande den högviktiga kosmetikfrågan. — Allt detta kom jag att tänka på och — hoppade ur sängen. Allt sedan dess håller jag med järnenergi fast vid min hudvårdsmetod och låter ej mera af de grannaste puffar förläda mig att köpa några s. k. skönhetsmedel. — Den inbrytande morgonen finner mig alltid regelbundet på en liten promenad, från hvilken jag munter och frisk återvänder hem för att stärkt gå till mitt dagsarbete.

En elegant ask, fylld med prydliga rosafärgade tvålar, som jag en gång förde med mig från Paris, står försmädd, nästan glömd i den mest undagömda vrån på mitt toalettbord. Undrar just om kunderna blefve så många, om på det prydligt målade locket stode i stället för det lockande »Savon de rose» — »Savon au mercures»? Och ändå vore detta den enda riktiga benämningen, ty från rosen kommer visserligen den ljufva parfymen, men en sådan färg ger endast det giftiga kvicksilfret. Men att detta skulle kunna verka fördelaktigt på huden, kan väl ingen vilja påstå.

Alltså mina damer, bort med alla kosmetiska tvålar! Tvätten er med en stor porös svamp och friskt, klart, mjukt vatten, på det högsta blandadt med något mandelkli, och torka er sedan noga genom att sakta trycka handduken mot ansiktet. Jag är säker på, att resultatet skall tillfredsställa er.

Ja, friskt vatten och en stunds promenad göra underverk, som blott den trolldomsnäktiga modren naturen förmår åstadkomma. Blefve dessa medel blott mera erkända och ifrigare använda, skulle det förekomma färre klagomål i kosmetiskt, såväl som i sanitärt hänseende!

Gudrun.

Theodor Körners brud.

— — — Min unga brud, godnatt!
Jag måste bort, förr'n gryning skymtar matt.

Förr'n solen flammar öfver österns bryn,
har marken högre purpurfärg än skyn.
Snoilsky: Den frivillige.

I hela Tyskland har i dessa dagar firats 100-årsminnet af *Theodor Körner*, ett af de ädlaste minnen, som stråla i fosterlandskärlekens, bragdens och diktens förenade belysning. Och öfverallt i den bildade världen ha genljud häraf förnummits.

Körners vackra bild, iförd den klädsamma mörka husaruniformen från det tyska »befrielsekrigets» tid, är säkerligen för de allra flesta af Iduns läsarinor välbekant, men säkerligen ej så bilden af hans trolofvade brud, *Antonie Adamberger*. Efter en kopia af en i

Körner-museet i Dresden befintlig miniatyrmålning å elfenben af Monsorno, hvilken benäget ställts till vårt förfogande, meddela vi ofvanstående porträtt af skaldens »Toni».

Antonie Adamberger härstammade från en gammal i Wiens teaterhistoria välbekant konstnärsfamilj. Hennes fader var operasångare och äfven medlem af hofkapellet, hennes moder en mycket framstående skådespelerska vid Hofburgteatern. Hon — modern — dog redan 1804 och lemnade sitt enda, den 30 december 1790 födda barn, dottern Antonia, i vård hos en äldre kvinnlig släkting, i hvars hus den unga flickan växte upp, kärleksfullt, men strängt, »i tukt och Herrens förmaning», fostrad. Hennes medfödda anlag och brinnande håg för scenisk verksamhet drogo henne emellertid till scenisk verksamhet — mycket mot tantens och fostermoderns önskan — och snart blef hon en af de mest framstående artisterna vid samma scen, där före henne modern frät triumfer. Hennes skönhet, hennes älskvärdhet och hennes talang, i förening med hennes fläckfria rykte — de elaka skvalertungorna i Wien kunde aldrig få något dåligt att prata om henne, men hämnades genom att spefullt kalla henne »dygde-dragonen» — införde henne i den österrikska kejsarstadens högre sällskapskretsar.

Theodor Körner hade, efter sin studentikosa »Sturm- und Drang-Period» i Leipzig och Berlin, 1811 kommit i Wien, där han redan var känd såsom en af det unga Tysklands mera bemärkta personligheter och mest lofvande skaldar. Wiens förnämsta teaters främsta dragningskrafter blefvo hans sorgespel »Zriny» och hans lustspel »Die grüne Braut». Under en repetition å teatern i januari 1812 af hans lustspel »Der grüne Domino» sammanträffade Körner personligen för första gången med Antonie Adamberger. Deras blickar och händer möttes, och snart äfven deras hjärtan. Det första omnämmandet af henne, hvilket förekommer i hans bref, är af den 12 januari: »Toni Adamberger behöfver blott öppna munnen för att sprida förtrollning omkring sig.» Den 20 maj samma år underrättade han sin fader om sin ingågna trolöfning. Körners föräldrar och enda syster, Emma, voro i början ej särdeles förtjusta öfver Theodors förbindelse med en aktris, men sedan de alla tre, och med dem den Körnerska familjens hela orakel, gamla »tant Dora», under ett besök i Wien lärt personligen känna henne, delade de snart hans förtjusning öfver »Toni» och slöto henne med glädje i fann såsom en kär blifvande anförvandt. D:r Körner sade till och med om henne, att hon »tydligt var af himlen bestämd till Theodors skyddsengel.» Förlofningen eklaterades offentligen, och samtidigt utnämndes den unge teaterförfattaren till »k. k. Hoftheaterdichter» med ett årligt arvode af 1,500 floriner. Allt stod nu för skalden i de ljusaste förhoppningars skimmer, och de från denna tid härrörande dikterna tolka ock hans känslor om dessa förhoppningar, men de genomglödgas på samma gång af den manliga pliktkänsla, som snart skulle rycka honom ur den trolöfvades armar till en annan brud — »die Eisenbraut».

Sin lefnads lyckligaste födelsedag upplefde skalden den 23 september 1812. »Ännu aldrig» — skref han till de kära i hemmet — »har jag varit så lycklig som den 23:dje september. Kärlekens krans är slingrad om mig, och alla blommor, som framspirat i mina heligaste känslors solsken, kysser min Toni till en evig vårs blomstring.»

Antonie Adamberger.

Denna födelsedag blef hans sista.

I början af 1813 utbreddes sig Napoleons krigarskaror åter öfver Tysklands slätter. Konungen af Preussen utfärdade sitt bekanta utrop »till mitt folk», och bland de förste som lystrade till denna vapenkallelse var den 22-årige Theodor Körner. Till sin fader skref han:

»Tyskland står upp, den preussiske örnen väcker i alla trogna hjärtan stor förhoppning genom sina djärfva vingslag. Min konst suckar efter sitt fädernesland, låt mig vara dess värdige son! Ja, älskade fader, jag vill bli soldat, vill med fröjd kasta bort det här vunna lyckliga och sorgfria lifvet för att kämpa mig till ett fädernesland, vore det ock med mitt blod. Kalla det icke öfvermod, lättsinne, vildhet! — För ett par år sedan skulle jag låtit det kallas så; nu, då jag vet hvilken salighet som kan mogna i lifvet, nu, då alla min lyckas stjärnor lysa ned på mig i ljufvig mildhet, nu är det, vid Gud, en värdig känsla, som drifver mig, nu är det den mäktiga öfvertygelsen, att intet offer är för stort för det högsta mänskliga goda: ens folks frihet. Kanske säger ditt fadershjärta, att din Theodor är född till större ändamål, att han hade kunnat på andra områden lemna något viktigare och mer betydande. Men, fader, min åsikt är, att till offerdöden för sin nations frihet och ära är ingen för god, men väl många för dåliga. Om Gud verkligen skänkt mig en mer än vanlig ande, som lärde att tänka under din vård, när är det ögonblick, då jag bättre kan göra den gällande? En stor tid kräver stora hjärtan, och om jag känner krafter i mig att vara en klippa i dessa folkens bränningar, så måste jag ut och trycka mitt bröst emot vågornas storm. Skall jag i feg hänförelse vefva fram mitt jubel i härlarne på mina segrande bröder? Skall jag skriva komedier på en skämtteater, då jag tilltror mig mod och kraft att tala med på allvarets skådebana?»

Den 14 mars 1813 tryckte Theodor Körner afskedskyssen på sin Louis skälfvande läppar, redan den 17 mars tumlade han sin stridshäst i »Lützows wilde verwegene Jagd», och den 26 augusti störtade han, dödligt förfädd af en under striden vid Gadebusch fientlig kula, ned från hästens rygg. I en ekdunge, i närheten af den plats, där hans hjärtblod rann för hans fosterlands frihet, hvilat hans stoft vid sidan af hans några år därefter afidna systers. Då den 26 augusti 1863, den 50:de årsdagen af skaldens hjälte-död, de då ännu kvarlevande af Lützowska friskaran samlats kring hans graf, framträdde en af veteranerna, hofrådet Friedrich Förster, och nedlade därpå en lagerkrans — från Toni...

År 1817 ingick Antoinette Adamberger ett lyckligt äktenskap med en framstående

österrikisk vetenskapsman, von Arneth. Hon dog, 77 år gammal, i Wien d. 25 december 1867, högt ärad såsom en af sitt köns »ädelasta representanter», och sedan hon i 54 år öfverlevat Theodor Körner.

Birger Schöldström.

Små bilder ur lifvet.

1.

Jungfru Källström.

Hon var en störväxt, gammal gumma och bodde i ett rum, något större än en byrå, i samma hus som vi. Hvad lefde hon af? Af inkomster, sådana vi understundom se dessa gamla kvinnor på outgrundliga vägar hafva, för hvilka det vi lefva upp på en vecka är ett kapital, som kan sträckas, tänjas, förlängas öfver all fattlighets gräns. Hon hade lefvat ett arbetsamt lif och väl gjort några små besparingar. Hon hade sytt, hon hade gått i hjälphus, hon hade klädt brudar, hon hade odlat alla dessa »petites industries», som i en stor stad stå att finna för dem, som passa på och efter hand blifvit kända i några kretsar. Hennes egentligaste yrke hade till sist blifvit det att svepa lik. Nu orkade hon knappt med det heller, men ej olik den gamle italienske röfvaranförelaren, som på sin ålderdom roade sig med att öfversätta tyska röfvarromaner, hade jungfru Källström till nöje att gå omkring och se på lik. Det var ett visst fackintresse, som utbildat sig hos henne. De fina anordningarna med »bättre lik» beredde henne en ogemen fägnad. Efter sina besök i sorg-huset berättade hon, sittande på ett gungbräde på den stora gården, för grannkvinnorna om linnets finhet, händernas magerhet, ansiktets fridfulla uttryck m. m. med ett intresse, som kunde locka en förbigående att för sig med skalden utbrista:

»Ett lik det är en syn, som roa kan så mången!»

Men detta nöje var för henne icke nog, utan hon eftersträfvade ett dagligt, stundligt nöje af sin specialitet. Hennes rum var öfverfullt med dödens hemska emblem; på väggarne sutto papper från begravningskarameller, en döds-kalle grinade i ett hörn, och öfver ett bord låg hennes egen svepning, färdig att användas. För henne hade allt detta icke det ringaste hemskt. »Förskräckelsens konung» hade för henne blifvit förvandlad till en leende Eros. Om sin död talade hon som om en fest.

Från det sublimala till det löjligen är det, som bekant, blott ett steg, men satsen kan någon gång omvändas, och hos den gamla jungfrun var det ett kort stycke från det löjligen till det sublimala. När man först gjorde bekantskap med detta svärmeri för döden, fann man däri icke så litet komik, det var en gammal afsigkommen kvinnas besatta vurm; men vid närmare påseende låg tätt invid denna vurm något af den odödliga andens triumf öfver den, som har sken af att vara hans fruktansvärdaste, obevekligaste motståndare.

Och där gick hon i ett och annat år fortfarande på besök att inspektera någon död, och hemma sysslade hon med sitt hemska museum. En dag fick jag höra, att hon var sjuk. För den, som var så väl beredd, kunde döden icke vara ovälkommen, och så gammal hon var, var det ju sannolikt, att befriaren skulle komma.

Men den gången kom han icke; efter en

kort tid var den gamla åter på benen. Jag mötte henne då en dag i porten.

»Ja, här går jag och skräpar ännu,» sade hon. »Jag har varit sjuk, och jag var så glad, ty jag tänkte jag skulle få dö. Det skulle blifvit en så rolig begrafning. Det skulle blifvit två vagnar, och komminister Beckman och lille Hallander skulle ha kommit hit, och de skulle fått en konfektpåse och en stor kringla med sig hem, ack, hvad det skulle varit roligt! Jag riktigt skäms för att gå kvar här. Nu skall jag ut och titta på ett lik, som lär vara så vackert svept och hafva en dyrbar stoffkista; somliga säga, att de icke tagit guldörhängena ur öronen på gumman. Hon var bara sex veckor äldre än jag. Få se, när det blir min tur!»

Den tiden lät icke vänta på sig.

2.

Öfverflödig.

Det gifs existenser så djupt vemodiga, att vi ovilkorligen stanna inför dem och fråga oss: hvarför detta? Bland dem måtte den bittraste vara den att känna sig totalt öfverflödig, att hvarken vara till glädje eller nytta för någon enda medskapad varelse, att liksom icke ega rätt att vara till.

Sådan var lille Burmans lott.

Ingen af er kände honom; tillåten mig därför presentera honom för er, stackars liten! Kanske har han många likar. Under sommaren gick han barbant; jackan var trasig, men växten fin och smärt, och en hållning var det på den pojken, som kunde göra mängen äran stridig. Ansiktet bar nästan prägel af anor med sin buktade näsa och sin breda panna, omgifven af en ram af bruna lockar. Godhet och vemod talade ur draget kring munnen, och de själfulla ögonen afspeglade ett lifligt tanke-spel. Ofta såg man honom med händerna på ryggen utanför stugudörren; och frågade man efter hans ålder, visste han ej så noga att gifva besked. Kyrkboken upplyste emellertid, att han var tolf år fyllda, ehuru det allvar, som bredt sig öfver hans väsen, kom honom att se äldre ut, hvarjämte den hektiska rodnaden skvallrade om någon dold sorg.

Utanför tullen stod vid vägen en halft förfallen stuga. Där bodde hon, som födde honom under skam och tårar. Rosor glödde fordom på hennes kinder; men de hade längesedan vissnat, sedan hon gift sig med en stenhugare för att åt sig och barnet finna tak öfver hufvudet. Mannen sökte sig en hustru, som kunde laga hans mat och hålla stugan i ordning. Lifvet hade gjort honom något hård, och barnet, som följde med på köpet, kunde icke fånga hans kärlek. Den gafs bort åt yngre kullen, en hel flock hvithåriga, blåögda barn af den vanliga sorten. Kommo så de tärande näringsbekymren. Det blef för både far och mor ett svårlöst, ja, hårdt när olösligt problem, huru vällingen skulle kunna räcka till åt så många minnar.

Lille Burmans kloka ögon sågo allt för väl den tryckta ställningen, modrens släp och fadrens dysterhet, och med barnets fina instinkt kände han, att han var öfverflödig.

En dag kom han in till modren, där hon satt vid spiseln och vyssjade det minsta barnet.

»Mamma,» sade han, »jag har så ondt i bröstet, kanske får jag dö till hösten. Det blefve helt visst en lättad för pappa, och jag själf skulle vara riktigt glad åt det. Här om dagen begrofs på kyrkogården handelsmans lilla Mina, den snälla flickan, mamma minus, som

brukade skicka mig ärenden och var så vänlig mot mig. Hon var älskad, hon, det var nog ej så lätt för henne att dö. Pastorn kastade mull på kistan och talade om uppståndelsen och ett bättre lif. Jag såg ned i grafven och tänkte, att där nog fanns rum för två. Och så undrade jag, huru de fattiga bära sig åt för att hålla begrafning i sin nöd. Om jag dör, mamma, får jag också en kista? Kommer pastorn för min skull? Skall klockarn sjunga psalmer och kyrkklockorna ringa? Stackars mamma, det blir dyrt det, och du har ju inga pengar.»

Modren kunde icke gråta, men orden stoc-kade sig i halsen, då hon svarade:

»Det gifs fritt åt de döda, min gosse, då man ej har egna medel.»

Då log lille Burman förnöjd, log åt att mamma skulle slippa från begrafningsbekymret, åt att pappa skulle blifva befriad från det sjuka barnet, åt att pastorn skulle bevisa honom den sista tjänsten och bedja Gud vid grafven, åt att klockarn skulle sjunga, som han hade hört den dagen, då den snälla flickan jordades.

Kort därefter gick det honom, som han trodde. Fastän ung skildes han med glädje från detta lif, som förfarit så kärlekslöst mot honom, som aldrig låtit barndomens solsen lysa öfver hans stig, som aldrig låtit honom smaka en enda droppe ädelt vin.

3.

En lärorik historia.

Madam Svensson var tvätterska, en rask gumma om sjuttio år, med vänliga ögon och ett hurtigt väsende. Ofta brukade jag med barnen titta in till henne i hennes lilla lägenhet, som utgjordes af en tvättstuga och en kammare innanför den. Man blef vid godt humör, då man fick prata bort en stund med henne; och att se hennes nöjda min, då hon ensam satt vid det lilla omålade träbordet i hörnet framför sin kvällsvard, som bestod af rykande potatis, en mugg mjölk och mjukt rågbröd, eller hon stod vid sin tvättbunke och skrubgade kläderna, verkade som ett friskt bad på ens sinne. Det var icke så godt att förklara hvarför, men måhända har hvar människa något af socialist i sig, och här går man och knotar för sig själf och tycker, att andra hafva det så mycket bättre. Då är det just man behöfver en människa som hon: ensam, nöjd och glad i sina små, små vilkor.

Alltid hade hon ett lustigt ord för barnen, hvilka närmade sig henne utan den blyghet, som dessa vanligen erfara för de gamla. Tydligt var hon barnkär.

Vi hade emellertid aldrig kommit att tala om annat än hushållsbestyr och tillfälligheter, och af hennes förflutna lif kände jag icke mera, än att hon i många år varit enka.

En dag hade jag bedt henne hem på kaffe. Sedan vi en stund språkat om likgiltiga saker och hon druckit »påtären», löstes hennes tunga, och hon sade helt tvärt:

»Ja, det kraflar och går en dag om sender, fastän man ibland tror, att tiden aldrig skall taga slut. Det blir trettiofem år till hösten, sedan Svensson dog.»

»Åh, att madam Svensson har varit ensam så länge!»

»Underligt nog har det gått. Men i början, vet frun, vardt jag så öfvergifven, att jag trodde, jag aldrig skulle kunna öfverleva den sorgen; vi hade varit gifta i tio år och hade aldrig haft ett ondt ord emellan oss, och ung

och frisk var han och den pålitligaste karl, som fanns.»

»Hvad var mannen för något?»

»Han var trädgårdsmästare hos patron på Säby, och patron trodde honom som sig själf och rådgjorde med honom om allt. Så en dag på hösten skulle Svensson in till Stockholm med frukt, och det regnade så förskräckligt den där dagen; och när han kom hem på kvällen, var han genomvåt, och på natten började han hosta och yra. Det blef lunginflammation, och efter tre dagar vardt han död. Ja, frun må tro, jag satt där mol ensam, utan någon enda anhörig att ty mig till, och jag bara önskade att få gå samma väg som han. Frun på Säby, det var då en Guds ängel, förstås, hon öfvertalade patron, att jag skulle få bo kvar. Och godt var det. Men på bara husrummet kunde en stackare ju inte lefva, och så funderade jag hit och dit, huru jag skulle kunna slå mig ut, och så rådgjorde jag med frun, och vi tyckte då båda två, att jag skulle försöka med tvätt.»

»Och det har madam Svensson hållit i med allt sedan dess?»

»Ja, Gud ske lof för helsan, som stått bi, Arbete har aldrig fattats mig och ingenting som jag behöft, för resten. Frun på Säby, hon dog hon, rätt snart, och så kom det en ny i hennes ställe, men en kunde ju inte begära, att hon skulle hafva samma hjärta för mig, och när hon efter ett år blef enka, fick jag lof att flytta, och då kom jag hit.»

»Nå, har madam Svensson aldrig haft några barn?»

»Jo vi hade en flicka oss emellan; hon föddes första året, förstås, och var på sjunde året, när hon dog. Hvar gång jag ser hennes namn i al'nackan, vet frun, komma tårarna i ögonen på mig, så gammal jag är.»

»Ja, det där vet jag, huru det känns, kära madam Svensson.»

»Jag kan se henne för mig, när jag vill, så tydligt och klart i hennes lilla randiga kjortel, som jag väft åt henne till julen. Det var ett snällt barn, ja ett ovanligt snällt barn, det kan jag säga, utan att skryta. Men Vår Herre vet nog hvad han gör.»

Ja, Vår Herre vet nog, hvad han gör! Icke en blind slump länkar våra lefnadsöden. Må det vara vår tröst, när det ser mörkt ut omkring oss, när stöden falla och det käraste ryckes bort, när bekymren bränna eller ensamheten isar oss! Han vet, hvad vi behöfva för att uppfostras. Guldet skall renas från slagg; men det lemnas icke i degeln längre än nödigt är.

Den enkla kvinnan hade för sin del löst pröfningens gåta. Så kan man lära äfven af de obemärkta och förbisedda, blott man själf vill höra och se; men det är det, vi hålla oss för högvisa för.

—/—n.

Husmoderlig almanack.

Oktober.

Lycklig den husmoder, för hvilken den 1 oktober ej är förknippad med ombyte af bostad: göromålen i och för en sådan flyttning äro mångahanda och tålmodspröfvande — helst om inga rull- och fönstergardiner riktigt vilja passa i den nya bostaden. I trots af husmoderns uppoffrande verksamhet tål det ofta flere veckor, innan man hunnit göra sig riktigt hemmastadd i den nya omgifningen. Den som förgäfves försökt att fördrifva målar- och klistertukt i nyinredda rum, kan fresta följande: Man

stänger sorgfälligt alla fönster och dörrar och sätter midt på golvet ett järnfat med glödande kol, på hvilka man strör en handfull enbär. Efter 12 timmar vädrar man och skall finna att lukten försvunnit.

I anseende till den sedvanliga *höstskurningen* vill jag erinra om ett och annat. Man glömmе ej att från allt damm befria själfva resårerna på möblernas undersida, och att snören och tofsar samt fransar äro äkta dammgömmor och kräva särskild uppmärksamhet. — Smutsfläckar på *tapeter* vika för behandling med mjukt hvetebröd. Till tapeternas afdamning bekläder man dammborsten med en mjuk duk eller virkad öfverdrag och sopar sträckvis rakt uppifrån och nedåt. Endast till taket använder man det s. k. krushufvudet (en lång käpp med ett rundt borsthufvud). Vid tvättning af *dörrar* och *fönsterkarmar* varnas i alla husegares intresse för begagnande af såpa och soda, hvilka angripa målningen; i stället gör en liten tillsats af salmiaksprit underverk, utan att orsaka skada. Äfven *fönsterrutor* och *speglar* behandlas med salmiak och vatten, eller litet blåelse upplöst i vatten; jag för min del tycker bäst om att skura glas med en liten kritpåse, som fuktats lagom, hvarefter jag torkar med fint linne och polerar med sämskskinn. *Möblerna* poleras bäst med olja och sprit, användt droppvis på en yllelapp eller på bomullsvadd, klädd med en linnelapp. (I tyska tidningar rekommenderas varmt »Brunolän».) — Ett *parkettgolf* får glans af gnidning med en fet lapp eller med vax. *Nipper* af porslin och biscuit rengöras med ljumt såpvatten; *gipsfigurer* däremot tåla ej någon behandling med vatt. *Figurer af elfenben* blifva som nya, om man borstar dem med en salmiaklösning, hvarefter de måste själtorka. *Saker af cuivre* poli gnidas endast med olja. *Träsniderier* öfverstrykas vid behof med en schellacklösning (gummilacka och sprit). *Lackerade föremål* gnidas med en fuktig skinnlapp och litet hvetemjöl. — *Linoleum-mattor* rengöras enklast med ljumt vatten och tvål — allt efter behof med svamp, lapp eller borste, hvarefter man gnider mattan väl torr. Soda bör under inga vilkor användas. För att konservera dylika mattor kan man efter rengöringen begagna ett uppfrysningsmedel (näml. en fet pasta, som i handeln kallas »Linoleum Reviver», hvilket äfven lär bidra till färgernas bibehållande), dock ej oftare än en, högst två gånger om året, hvarvid man måste vara noga att jämnt fördela salvan och gnida så länge, tills allt fett insugits i mattan. (Linolja duger ej för detta ändamål!) En dosa af salvan kostar 3 kr. och räcker för två gånger till ett helt rum.

Pelssaker, vinterkappor o. d. tagas nu fram ur kistorna, samt vädras och piskas veverbörligen.

Med afseende på *höstbak* upprepas här några allmänna regler (hvilka delvis återfinnas i Iduns II årgång sid. 226). Jästens beskaffenhet spelar en stor roll: bryggerijäst silas, så att inga bäska humlefrön blifva kvar; skall den ej genast begagnas, håller man friskt kallvatten på, som dock sedan afhålles. Präsjäst lägges i kallt vatten under några timmar och uplöses sedan i ljum mjölk. En bröddeg jäser lättare, om man vid omvridningen tager hälften *ister* och hälften *smör*. Jäsdeg må under jäsnigen ej flyttas; utan tråget eller fatet bör stå orubbadt på samma ställe, naturligtvis med lätta skynten öfver, för att förekomma att degen »skinnar sig». Fat och tråg, som skola användas till jäsdeg, mjölet samt alla ingredienser måste uppvärmas på förhand, likaså bakfyllen och baklinne (så framt man ej gör degarne kvällen förut till s. k. kalljäsnig). Bakugnen provvas på så sätt, att man ilägger en bit papper: blir detta genast brunt, så är ugnen för het; viker eller rullar det sig endast, är ugnen lagom varm. Steker man i kokspisen, bör man undvika att under stekningen hålla kallt vatten i reservoiren; den därigenom uppkommande plötsliga afkylningen kan förstöra mängden plät med bakverk. — Blandar man rifven kokt potatis eller förvällda risgryn i bröddegen, så håller sådant bröd sig längre saftigt. Att öfverstryka brödkakorna med ljumt vatten före gräddningen förhindrar att de spricka sönder; öfverstrykning med kallt vatten under stekningen och sedan de blifvit tagna ur ugnen, ger dem ett vackert glänsande utseende. Tager man starkt saltadt vatten, blir skorpan hårdare.

Syltningstiden är nära förbi, om man nu ej vill koka fruktarmelader och göra sylt af morötter. Af nedstampade lingon pressas nu saften, som icke alls får något uppkok. — Men det under sommaren inköpta syltet behöfver flitig tillsyn och omkrokning vid första tecken till jäsnig eller mögel. — Bland *Inläggningar* intager *rödbetor* och *surkålen* första rummet (hvarom närmare i Hjälpredan). Äfven inlagda grönsaker kräfa tillsyn en gång i veckan: Saltade *skärbönor* befrias från osnyggighet på ytan; lapp, bräde och sten sköljas och fatets inre kanter torkas. Om så behöfves, påspådes saltlake. Det samma gäller för *saltgurkor*. *Syltlök* vill gärna skämmas: den gamla ättikan hålles bort, löken sköljes

med kall ättika, och ny kryddättika hålles kokande öfver. Skulle *torkad frukt* blifvit mjuk, kan man eftertorka den. — *Svamp* måste ofta skakas och siktas. — En kinkig sak är förvarandet af rå *vinterfrukt*. Däröf kunde skrivas hela kapitel, om utrymme finnes. — *Färska blommor* kan man rädda undan frosten och förvara några veckor i källaren.

Af *trädgårdsalster* skördar man nu hela återstoden: potatis, morötter, rödbetor, kålrötter, kål m. m. Den sistnämnda bredes ut några dagar på frostfritt rum, innan den hänges upp i källaren; alla rötter böra äfven vara torra, innan de bäddas ned i sina sandlådor. Efter höstgräfningen (utan hackning) täckas jordgubb- och sparrisängar med grankvistar.

Stenia.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Friskgymnastik för unga kvinnor. Kvinnliga gymnastiksällskapet i Stockholm börjar den 6 oktober åter sina kurser i friskgymnastik för kvinnor. Vi behöfva ej för våra läsarinna påpeka nyttan och betydelsen af dessa stärkande och uppriskande öfningar, hvari äfven den minst bemedlade kan deltaga, då priset är satt så lågt som till 1 kr. i terminen. Öfningarna stå under öfverinseende af underläraren i pedagogisk gymnastik vid Gymnastiska centralinstitutet kapten C. A. Silow.

Om undervisning i huslig ekonomi uti flickskolorna höll den framstående lärarinnan från Cassel, *Auguste Förster*, på den allmänna tyska lärarinneföreningens generalförsamling i våras ett föredrag, som redan tyckes ha resulterat äfven här hemma i Sverige, i det i dessa dagar en svenska, fröken *Ida Norrby*, begifvit sig till Cassel för att hos fröken *Förster* den 1 oktober börja att genomgå en fullständig lärarinnekurs i *huslig ekonomi* och *sundhetslära*. Fröken *Norrby* har förut studerat i Neundettelsau, hvarest hon med septemre avslutade sin årskurs, i hvilken ingått *Diakonie*, *Hausarbeit* samt *ärztlicher Unterricht*, och vill nu i Cassel genom den nämnda kursen avsluta sin utbildning i denna riktning. Exemplet manar till efterföljd.

Kvinnlig advokat. Fröken *Sarmisa Bilcesco*, ett ungt fruntimmer, som för någon tid sedan tog juridisk doktorsexamen i Paris, har sökt och erhållit anställning som advokat i Bukarest. Rumänien har alltså blifvit den första stat i Europa, där en kvinna får behandla en rättssak, något som redan är brukligt i 24 af Amerikas stater. Fröken *Bilcesco* är medlem af Societet de legislation och en flitig medarbetare i sällskapets tidskrift.

Teater och musik.

Kungl. operan. Knappt är det ena märkliga gästspellet avslutadt å vår kungl. operascen, förrän ett nytt, ej mindre märkligt, tager sin början. Omedelbart efter fru *Arnoldson-Fischhofs* sista uppträdande kom den portugisiske operasångaren *Francesco d'Andrade*. Hans första uppträdande egde rum på förra veckans onsdag som *Don Juan* i operan af samma namn, och redan från första akten tog han publiken med storm. Och erkänns näste, att en mera fulländad *Don Juan* torde man få leta efter. Sång, spel, figur och utseende — allt förenade sig hos den framstående gästen och åstadkom en *Don Juans*-typ så full af lif och eld, skalkaktighet och öfverdåd, att säkerligen på mycket länge här ej skådats någon bättre framställare af detta parti. Och det var ej blott publiken, som rycktes med; äfven på de medspelande utöfvade signor *d'Andrade* det allra största inflytande, allt till båtad för det hela. Så intensiva applåder, som under de fyra aftnar operan nu gifvits helsat den ärade gästen, hafva vi sällan bevittnat å k. operan. Äfven de medspelande förtjåna loford, särskildt naturligtvis fru *Östberg* som *Elvira* och fru *Edling* som *Zerlina*.

I afton gifves operan »*Rigoletto*», i hvilken signor *d'Andrade* har sin andra gästroll.

I söndags gafs å operan säsongens andra dramatiska program, »*Älfjungfrun*», en öfversättning af *J. L. Heibergs* bekanta romantiska skådespel »*Elverhöi*», hvilket i sitt hemland åtnjutit en 60 årig popularitet, som å Köpenhamns scenen forskaffat detsamma ett antal föreställningar, öfverstående hvarje annat stycke. För ett och annat tiotal år sedan visade sig »*Älfjungfrun*» äfven här i Stockholm betinga god framgång, och söndagens repris stadfäste, att detsamma ej ens för våra da-

gars publik förlorat all sin fängslande förmåga. I det hela torde nog både uppräningen och ämnets behandling verka väl specifikt danska för en svensk åskådarekrets; men det nationella lynnet, som lyckligt framhäfves genom *Kuhlaus* musik, eger tillräckligt många befyndade punkter med vårt eget för att än i dag verka smittande.

Af de olika rollnehafvarne gjorde enhvar ett jämgodt arbete, utan att egentligen någon särskildt framträdde. Fru *Dorsch* gaf åt *Elisabeths* parti den afrundning, den rutinerade artisten ej förfelar. Fröken *Lindzéns* *Agneta* ha vi ej varit i tillfälle att taga del af; vid den andra föreställningen i tisdags debuterade fröken *Lindénau* i denna roll. De unga krafterna förslogo ej fullt; deklamationen verkade utalärd och famlande, men den angenämt ungdomliga apparitionen slötade öfver mycket. Hr *Ranfö* gör en ganska kraftfull och porträttlik *Christian IV* och hr *Holmquist* som hofmästaren på *Højstrup* är synnerligen till sin fördel.

De vackra balettnumren i 4:de och 5:te akterna bidraga väsentligt att gifva det brokiga sagospelet ökad lockelse.

K. Dramatiska teatern har i de båda programmen »*Dubbelspel*», samt »*En varning*» och »*Stulen lycka*» fått goda dragningskräfter. Under inöfning är brukspatron *Michelsons* »*Skandalen i natt*» och de *Maupassants* »*Musotte*».

Vasateatern gifver i morgon lördag f. f. g. »*Sköna Helena*» i *Frans Hedbergs* bearbetning.

Vid pensionen.

Skildringar för Idun

af

Channah.

Forts. o. slut fr. föreg. n:r.

Fulen hade ändtligen öft, ja ändtligen, ty denna stora fest, högtiden gifver alla högtider, som fastare knyter till familjebanden och sår frid och glädje i så många hjärtan, väcker hos den, som vistas borta från hem och fädernesland, så många, många minnen, så vemodiga tankar. Hur kärt det blir, det gamla landet där uppe i norr, hur stilla högtidliga skogarne och fälten, höjda af snö med evigt gnistrande stjärnor öfver!

Nu tindrar julgranen där hemma, nu går den glada dansen däromkring, och nu och åter nu igen går tanken från de hemmavarande ut till barnet därute i världen, som ej står med i syskonens krets.

Och för barnet smyga dagarna så oändligt långsamt fram, årets sista dagar. Men i öster bräcker en svag morgonrodnad, och klar stiger det nya årets blänkande stjärna fram, då böjas folkens hjärtan. Hvad skall stjärnan gifva — glädje, lycka, sorg eller smärta?

Nyårsönskingarna regnade ned, allt var så förhoppningsfullt, allt så gladt. Men bland de friska löfven finnes stundom ett förvisnadt.

Sångaren från Italien hade med skälfvande hand skrifvit underrättelsen, att vår lilla sångfogel var död. Döden hade icke inväntat våren, löftenas, lifvets tid, då, sällsamt, döden gör sin största skörd bland de unga, han hade kommit redan nu. Så lätt, så omärkligt, som det gamla året glider in i det nya, hade för henne skuggornas lif här nere vikit för det högre, allt förklarande, ljusa, eviga lifvet.

* * *

Fröken von *Rathen* kom till vår förvåning tillbaka, men icke ensam.

En kusin till henne, den fräjdade onkels dotter, medföljde.

Det var en öfvervåldigande ära, som skedde madames hus, den åstadkom på ankomstdagen en ny rätt på bordet och den chamoisfärgade klädningen på madame.

Den nya fröken von *Rathen* var hvarje dagens stund fullt medveten om sin fars höga ställning i denna värld. Hon färdades fram här i lifvet på att nervretande långsamt och omständligt sätt, hon var icke en person, för hvilken det plebejska ordet brådtom fanns.

Vår gamla hederliga fräulein, hvar hade hon blifvit af? Såsom ofta med godmodiga personer, blef hon, fast äldre, fullständigt kjonerad af sin energiska kusin. Hennes sätt blef stelare och

rakare, hon gjorde ögonskenligen bemödanden att ej låta sig besmittas af den profana världen.

Blott en liten skötesynd kunde hon icke gå ifrån: i tysthet besökte hon då och då köket och hade små konferenser med Katharina.

Att någon och i all synnerhet en fröken von Rathen kunde sjunka så djupt, hade icke fallit den nogräknade kusinen in, och därför fortingo dessa visiter en lång tid oämärkta, — men bladet skulle vända sig.

Bland oss andra hade det länge varit en offentlig hemlighet, att fräulein plägade afprova Katharines mer konstrika rätter, innan vi vid bordet gjorde deras bekantskap. En dag strax före middagen sticker Katharine, denna praktiga välvilliga tjänstflicka, in hufvudet innanför dörren, strax därefter blir handen synlig, hon kröker lång-fingret, det var som sagdt i middagstiden, fingret var icke alldeles hvitt, och gör några inviterande rörelser.

Hon hade understundom gjort det förr, men aldrig så tydligt, aldrig när en nogräknad kusins argusöga vakade öfver godt skick och fina seder.

»Hvad vill människan?» frågade hon i ilsken, förvånad ton.

Fräulein var förfärligt röd och förlägen.

»Hon vill kanske tala vid — vid madame de Lassarre,» stammade hon till slut.

Kusinen var icke nog enfaldig att tro, det en schweizisk tjänstflicka skulle taga miste på sin matmor och en pensionär, hon anade oråd.

»Din förklaring är idiotisk, hvad har du för gemenskap med denna banala tjänstepiga, som understår sig att gifva dig hemliga tecken?»

Fräulein behöfde ej svara, Katharine tog själf ordet.

Att vara »en banal tjänstepiga» gjorde henne intet, men att rent ut kallas »människa», det stötte henne förfärligt, det hade ännu aldrig förekommit i madames hus, fastän där varit många fröknar, äfven de, som i hemlighet smakat på maten. Det senare tillades med en hänvisande blick; något skulle gifvas för fegheten nyss. Sådant var innehållit i Katharines försvarstal, starkt kryddadt hade det äfven varit.

Kusinen behöfde ej förbjuda, Katharine hade själf smält igen sin dörr.

Stackars fräulein vann aldrig mer hennes bevägenhet för sin feghets skull och förlorade ett stort nöje för sin osjälständighet.

* * *

»Nu skall äntligen den stolta nacken böjas,» sade Marthe med en ton, uppfylld af skadeglädje, en dag, när jag inträdde i salongen. Hon räckte mig en tidning, en blick på hennes ansikte sade mig, att hvad hon i lång tid väntat på, hade kommit, däri speglade sig den lägsta och sämsta af alla känslor, glädjen öfver nästans ofärd. I tidningen stod med fet stil:

»Lord Threaton, earl till Threatonhill »afled» hastigt natten till idag på sitt gods. Ingen af hans närmaste var hos honom. Han efterlemnar maka född *** från Sverige, en dotter samt en späd son. Närmare detaljer saknas ännu.»

Bladet var icke synnerligen välkänt.

»Häller ni denna tidning?»

Marthe rodnade lätt:

»Nej, men jag har fått detta nummer hitsändt.»

»Hvad ämnar ni nu göra?»

»Naturligtvis låta lady Threaton läsa notisen.»

»Jag hoppas det ej är ert allvar. Det vore minst sagdt grymt.»

»Då bedrar ni er. Familjeunderrättelser bruka ju dessutom intressera.»

Jag ref tidningen i bitar.

»Hvad vågar ni,» hon blef mörkröd af vrede och sprang emot mig, »min tidning, gif mig den genast.»

»Så lågsinnad trodde jag ej ni var, miss Brook, där ligga spillror på golvet, och en så illa ansedd tidning vill ni tro.»

»Ba, ni kan vara viss om, att denna gång är det ej så lyckligt, att den ljuger. Lord Threaton och hans ädla maka, er landsmaninna, hafva allt för länge arbetat på sin undergång. Times skall snart berättas detsamma.»

Vi behöfde ej invänta Times ankomst; den sorgliga nyheten bekräftades genast på förmiddagen, då ett telegram lemnades till lady Threaton. Jag såg henne öppna det; medan hon läste det, vek färgen från ansiktet, till och med läpparne blefvo hvita. Så lade hon tillsammans papperet med skälfvande händer, som hon förgäfvos sökte göra stadiga, och gick upp för trappan till sitt rum.

Mitt öga sökte Marthes. En sekund tyckte jag mig se något af blygsel däri.

Med undantag af Sonja, som på ett par dagar rest till en grannstad för att sammanträffa med några vänner, voro de öfriga ute för att plocka violer, dessa vårens blyga doftande barn.

Jag gick i ovissitet, om jag borde gå upp till lady Threaton eller ej.

I hela huset var så tyst och stilla, allt vittnade om lugn och frid, och dock kämpades däruppe en den svåraste kamp, dock frätte sorgen på ett ungt ensamt hjärta. Skulle hon mottaga mig, skulle hon anse mitt besök föranledt af deltagande i hennes sorg eller af kall nyfikenhet, då hon ju icke kunde veta, att jag kände den sorgliga händelsen.

Efter ett par timmar, när ännu intet ljud förnummits, gick jag upp och knackade på hennes dörr.

»Jag skulle önska att få vara ensam,» ljöd svaret i afvisande ton.

Jag gick åter ned.

Fram mot middagen kommo de öfriga hem. På deras glada prat och skratt kunde jag höra, att Marthe ingenting sagt. Katharine sändes efter lady Threaton.

»Lady Threaton kommer icke ned till middagen.» Times kom och gaf äfven de öfriga del af händelsen. En tung, dyster stämning utbreddes sig, vi talade saktare till hvarandra, och allt högljudt skritt och prat var bannlyst.

Madame gick upp, men hon blef ej inläppt. Stackars lady Threaton, hon ville kämpa och lida ensam.

Vi sade omsider godnatt åt hvarandra för att åtskiljas.

Då gick jag åter till lady Threatons dörr: »Cecilia, visa icke bort mig, låt mig komma in.»

Intet svar.

»Jag kan inte längre låta er vara ensam med er scrg, stöt mig icke ifrån er.»

Jag väntade länge. Där inne utkämpades striden mellan ett svidande hjärta, som söker ett annat att dela sin sorg med, och ett stolt sinne, som ej vill visa det sär, det fått.

Så öppnades dörren. Ansiktet hade samma bleka färg, som när hon läste telegrammet, hennes ögon med mörka ringar kring voro onaturligt stora och torra. Hon hörde till dem, för hvilka tårar äro en lisa.

»Cecilia, jag vet den förfärliga sorg, som drabbat er; om ni har behof af en vän, för hvilken ni kan tala eller tala, hvilket ni vill, så låt mig stanna.»

Hon räckte mig handen med ett stilla tack. Vi satte oss i soffan, hon var trött och förbi. Hon lutade hufvudet mot min arm och så småningom böjde sig den motspänstiga anden i hennes själ och hon förtalade sitt lifs historia. Hon var ej längre den stolta kvinnan, som ensam vill kämpa sin strid, det var en själ, lidande intill döden, som fann lindring i ett annat hjärtas deltagande.

Det var ingen vanlig historia. Den började på det gamla stamgodsset Threatonhill, då de två, som hon älskat högst af allt på jorden, ännu lefde, hennes far och mor. Hon hade en guvernant, till börden svenska, men nyss kommen från Frankrike, som gaf henne undervisning. Då hon var sjuårig, dog modern och guvernanten, som emellertid flyttat, kom då tillbaka för att hjälpa och bistå henne. Inom ett knappt år var den förra lärarinnan lord Threatons andra maka. Huru det tillgick, hur hennes snart sextioårige fader, som älskat sin förra maka så ömt, kom att taga ett sådant steg, var oförklarligt.

Den unga frun triftades icke på det gamla herresätet och för lord och lady Threaton börjades nu en vallfärd kring Europa, en jakt från nöjen till nöjen, tills efter tre år lorden ej stod ut längre. Nästan med våld reste han med sin maka tillbaka till England.

Hans dotter, som under tiden hade vistats på Threatonhill, hade skilts från sin styfmoder på ett sätt, som gjorde ett återseende omöjligt. Hon reste till Schweiz till madame de Lassarres pension. Faderns sista bref hade varit hopplösa.

»Hon vill icke blifva kvar här längre, hon vill åter ut, men jag står ej mera ut med en ny hetsjakt kring Europa. Aldrig mer kommer jag att lemna Threatonhill.»

I telegrammet stod att båda ämnade afresa till Paris. Lady Threaton hade en dag förut afrest till London, där hon skulle invänta sin mans ankomst. Den inträffade icke. Lord Threaton lemnade aldrig mer Threatonhill, han befanns död några timmar före sin tillämnade afresa.

Ljust hade brunnit ned. En blek dager började lysa in, när lady Threatons berättelse var slut, ett ensamt hjärtas sorg var uttalad, och nu, nu äntligen kunde hon gråta.

Den i början våldsamma gråten lugnades om-

sider, det blef så tyst och stilla, jag lutade mig ned, äntligen hade hon fått en stunds glömska och ro, hon hade somnat.

* * *

Fyra veckor därefter skildes lady Cecilia Threaton och jag i Köln. Mitt år i madame de Lassarres pension hade gått till ända. Jag hade tagit afsked af denna vänliga, älskvärda dam, som öppnat sin famn för mig, barnet från nord, liksom för så många andra nationers barn. Jag hade känt den första och troligen sista kyssen af furstinnan Sonja Petrowska tryckas på min panna och mera sett än hört, att jag lyckats eröfra en del af hennes rika och varma hjerta. Jag hade tryckt den hederliga Katharines hand, och hon hade lofvat att gömma mig i vänlig hågkomst, fastän mitt namn var omöjligt att få öfver tungan — och nu, nu vände jag åter till mitt hem och mitt land.

Lady Cecilia hade icke återsett England, ingenting hand henne längre därvid. Det gamla Threatonhill skulle tillfalla hennes styfbröder, när denne blef myndig, och där skulle styfmodern vistas, medan sorgåret gick till ända. Af lord Threatons förmögenhet återstod intet mera.

Furstinnan Sonja hade erbjudit lady Threaton allt, hvad hon själf ägde och hade att gifva. Det fanns för lady Threaton något, som vägrade mer än penningen och hem — själfständighet.

Hennes lefnadsmål var bestämdt, hon ingick som elev vid en tysk skola för utbildande af sjuksköterskor.

Vår vänskap hade smidits vid sorg och lidande, vi visste, att den skulle förblifva fast. Vårt afsked var icke ett sådant, som tages, när man vet, att man i morgon får återse, det togs med tanken på, att vi troligen aldrig mer skulle mötas.

Tåget satte sig sakt i gång mot nord, och dock såg jag icke framåt, jag såg tillbaka för att in i det sista uppfånga de yttre konturerna af den mest helgjutna, mest ädla kvinna jag någonsin träffat.

Iduns byrå och expedition

Äro från denna dag flyttade till Klara vestra kyrkogata 7, 2 tr. upp (i Aftonbladets nya hus) samt hållas öppna kl. 10—3 hvarje sökendag.

På samma ställe öppnas äfven i dag Frithiof Hellbergs förlagsexpedition. Under tecknad träffas endast å byrån kl. 12—1 alla sökendagar utom tisdagar och onsdagar.

Den 25 sept. 1891.

Frithiof Hellberg,

redaktör o. utgivare af Idun.

Oktobernumret af Iduns Mode- och Mönstertidning medföljer Iduns nästa nummer till vederbörande prenumeranter.

Innehållsförteckning:

Mrs Potter-Palmer. (Med porträtt.) — Två par; dikt af Emil Schütt. — Ogräs och hvete; af H—s L. — Från kvinnans arbetsfält; studier från Stockholms horisont af G. Gullberg. VII: Kvinnan i sjukvården; kvinnliga sjukgymnaster och gymnastiklärarinnor, fältskärer och tandläkare m. fl. — Göm kvar; af S—U—n. — Brännsår; af Elisabeth Kuylenstierna. — Ett skönhetsmedel; af Gudrun. — Theodor Körners brud; af Birger Schöldström. (Med porträtt.) — Små bilder ur lifvet; af —l—n. — Husmoderlig almanack: oktober; af Stenja. — Smånotiser från kvinnovärlden. — Teater och musik. — Vid pensionen. Skildringar för Idun af Channah. (Slut från föreg. n.r.)

Förlofnings- och vigselringar

ständigt lager hos

Juvelerar **HALLBERG** Stockholm.

Order från landsorten expedieras omgående.

Perlhalsband,

gammalt guld, silver och juveler uppköpas kontant eller tagas i utbyte mot moderna arbeten.

Om gamla saker insändas från landsorten, sändes likvid pr omgående.

Juvelerar **HALLBERG** Stockholm.